

EVA NORBERG

Lyrikern och psalmdiktaren Eva Norberg föddes på julafton 1915. Modern Elsa var barnmorska med Sörmland som verksamhetsfält. Fadern Hjalmar Norberg, elektrikern som både målade och spelade fiol, kom från Sunnansjö, och de första barndomsåren tillbringade Eva med familj och syskon på Karlberg i Ludvika. Sedan föräldrarna – när Eva var åtta år gammal – gått skilda vägar följde barnen modern tillbaka till Stockholm. Elsa fick tjänst som barnmorska i Nacka, och Eva gick folkskola och 1930–1933 Sunnerdahls hemskola – drömmen om att bli småskollärare kunde inte förverkligas på grund av den dåliga ekonomin. Hon gick en kurs på Sigtuna folkhögskola 1934–1935 – tillsammans med bland andra Werner Aspenström – och blev starkt påverkad av Manfred Björkqvist. Under åren 1939–1944 arbetade hon på Diakonistyrelsens bokförlag i Stockholm (senare Verbum), och 1944 gifte hon sig med den nyvigde prästen Karl-Erik Hagberg, som hon träffat i en ungdomskrets i Sofia församling på Söder. Nu följde tjugofem år som prästfru och tvåbarnsmor, med till en början många flyttar mellan komministertjänster i Strängnäs stift, Närke och Sörmland – Taxinge-Näsby och Toresund, bland annat. Hon hade hand om barngrupper och syföreningar, och under 1960-talet började hon arbeta som kommunbibliotekarie i Strängnäs. Nästan sextio år gammal flyttade Eva Norberg till Sigtuna och arbetade där och i Märsta som bibliotekarie, men alltid på helgerna pendlade hon till farmoderns stuga i Sunnansjö. Stugan var byggd som kombinerad telegrafstation och bostad, och när farmodern inte tilläts köpa den arrendetomt den stod på, lät hon flytta den något hundratal meter till dess nuvarande plats. Hit flyttade Eva Norberg för gott 1985 efter pensionen, och här avled hon år 2004.

I samband med anställning vid Diakonistyrelsens förlag i Stockholm 1941, debuterade Eva Norberg med diktsamlingen *Evig låga*, efter det att Karl-Gustav Hildebrand omgående förordat tryckning. Där och i de kommande samlingarna *Tidig vår*, *Kvast*, *Vingen* och *Smide* är den religiösa tonen omisskännlig, men även vardagens arbete och lycka och gemenskap och upplevelsen av naturen ingår. Formen är traditionell och ofta visartad. Innerliga är också samlingarna *Vänta mig*, *vingar* och *Var rädd om*, även om där finns tendenser till formell nydaning med friare vers.

Redan på femtiotalet började Eva Norberg skriva kyrkovisor för barn, vilket blev startpunkten för hennes författande av psalmtexter, och hon arbetade också många år i psalmbokskommittén. I den nya psalmboken, som utkom 1986, är hon representerad med fjorton psalmer, fyra i den gemensamma delen och övriga i frikyrkodelarna och den katolska upplagan. Här kan nämnas psalm 629, med som musik Oskar Lindbergs tolkning av en folkmelodi från Älvdalen, där inspirationen till texten kom under ett besök vid Bastbergets fäbodrar. Under 70-talet etablerade hon också ett nära samarbete med norrmannen Egil Hovland, utmynnande i *Kyrkans eviga lovsång – sju introitus*. Och under de sista åren arbetade hon mycket med översättningar av engelska julkoraler för körsång – *Carols vid Betlehem*. Dessutom med polska julsånger – *Polska julsånger på svenska* och, till och med, en bearbetning av kyrkomusik från Zimbabwe. Ett fruktbart samarbete hade Eva Norberg också med Barbro Deijler från Ludvika i mitten av 80-talet, då de tillsammans utgav *Visor för barn – Jo, jag tackar jag*.

Eva Norberg belönades med Märsta kommuns kulturpris på 1970-talet, hon fick Wallin-priset 1998 och Dan Andersson-priset 1999. I vänkretsen har bland andra förekommit Per-Anders Fogelström från tiden i Sofia ungdomsförening, Bo Setterlind, som familjen umgicks med i Strängnäs, lyrikern och psalmförfattaren Ylva Eggehorn, som Eva stod mycket nära, och Rune Lindström. Och i Sunnansjö kom Olle Svensson gärna på besök.

BIBLIOGRAFISKT

LYRIK. *Evig låga* 1941 – *Tidig vår* 1943 – *Kvast* 1945 – *Vingen* 1951 – *Smide* 1954 – *Vänta mig, vingar* 1961 – *Var rädd om* 1966 – *Biktbarn* 1988 – *Rummet har ett fönster: dikter i urval* 1997

PROSA. *Små ting och vanliga dagar: ur dagboken* 1957 – *Samtidigt: en tankebok* 1988

NOVELLER. *Rya: mönster och bindningar* 1970

ÖVRIGT. *Carols vid Betlehem* 1976 – *Dagen är kommen: Carols i svensk tolkning* 1978 – *Carols i jultid* 1980 – *Ongai Jehova: Kom tacka Herren Gud* 1994 – *Fyra julsånger för trestämmig kör med och utan instrument* 2001 – Ett tidigare okänt verk av Joseph Haydn fick under 90-talets förra hälft, tack vare Sören Ekebjörns och Eva Norbergs samarbete, ett svenskt uruppförande, då herdesången *Pastorella*, i arrangemang av Jörgen Engström, fick svenskt uruppförande i Grangärde kyrka.

LITTERATUR. Britt-Mari Eklund, *Eva Norberg-Hagberg: vänporträtt* 1981 – Margareta Murray-Nyman, "Psalmen kräver äkthet, sanning och inspiration" i *Svenska kyrkans tidning* 1986, 9: 16–17 – Kerstin Elworth, "Eva Norberg-Hagberg, författare och psalmdiktare" i *Svenska kyrkans tidning* 1992, 16/17: 4–5 – Janne Carlsson, "Eva diktar när det blir 'råge' på upplevelserna" i *Dagen* 23.7 1998 – Anders Hagman, "Lyriken överflödigt för tystnadens poet" i *Svenska kyrkans tidning* 1998, 27/28: 24–25 – Eva Lidén, "Poesi kräver tystnad" i *Falu-Kuriren* 23.5 1998

© Tommy Danielsson